

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Szabó József

Cím:

„BIBLIOBUSZ” INDUL

Szaporítják a könyvtárakat a peremkerületekben

Magyar Nemzet, 1964. máj. 20.
(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Old

Osztályozás

Tá

He

027.43

1964

A könyvtári olvasók száma szinte óráról órára gyarapszik, s van is elég könyv, csak éppen a könyvtár kevés Budapesten...

Népművelési szakemberek véleményét jegyzem fel abból az alkalomból, hogy gyors számvetést végeztünk a budapesti könyvtárak helyzetéről, az olvasók, s a könyvtárak kapcsolatáról, s a fővárosi lakosság kulturális ellátásának további feladatairól, terveiről.

Aránytalanságok

Néhány számadat rávilágít a helyzetre. Budapesten csak egyetlen kerület könyvtári olvasótáborra elégedett, az V. kerületé. A Szabó Ervin Könyvtár 42 fiókjá és könyvtálmása közül ugyanis két könyvtár működik a belvárosban, s a főváros területén levő 1207 szakszervezeti könyvtár közül 200 jut erre a városrészre. Megjegyezzük mindjárt, hogy a szakszervezeti könyvtárak általában gyárakban és üzemekben, tehát a nagyközönség elől zárt helyen működnek. Aránylag kevés az olyan szakszervezeti könyvtár, amelyet »utcaról is« látogathatnak az olvasók, ahová mint beiratkozott könyvtári tagok szabályos időközökben könyvtári napokon olvasójegyükkel beléphetnek. A belvárosi szakszervezeti könyvtárak mindegyike nyilvános könyvtár.

És még egy adat: az V. kerületi két Szabó Ervin Könyvtárnak hétezer beiratkozott olvasója van, s egy év alatt 286 000 kötetet kölcsönöznek.

A többi budapesti kerületben már nem ilyen rózsás a helyzet. A könyvtárak helyzetéről, forgalmáról, könyvtálmányáról készült statisztikát böngészve megállapíthatjuk, hogy a népművelési szakembereknek tökéletesen igazuk van: valóban sok az olvasó, növekszik az igény, tekintélyes létszámot képvisel a könyvtálmány, de feltétlenül növelni kell a könyvtárak számát, hogy az igényeket legalább úgy kielégíthessük, mint a belvárosban.

Nézzük például Budát. A III. kerületben, amely köz igazgatásilag és kiterjedtségében Budapest egyik legnagyobb kerülete és jórészt munkáslakta kerület, három könyvtár működik. A Szabó Ervin Könyvtár Fő téri, a békásmegyeri kultúrotthonban létesített és csillaghegyi könyvtárának az állománya 57 000 kötet, 4500 beiratkozott olvasót tartanak nyilván. Ezek egy év alatt hatvannégyezer-szer fordulnak meg a három könyvtárban és 220 000 kötet könyvet kölcsönöznek.

A III. kerületi üzemek szakszervezeti könyvtárai közül egyik sem nyilvános.

A II. kerületben a Török utca és Frankel Leó utca sarkán lévő »üvegpalota« könyvtári fiókjá, a központi kerületi Szabó Ervin Könyvtár és a Klement Gottwald Gyár szakszervezeti könyvtára nyilvános. A II. kerületi Szabó Er-

vin Könyvtár 25 000 kötetes állományát 4500 beiratkozott olvasó kölcsönzi. Itt ötvenöt-ezerszer fordulnak meg évente az olvasók.

És Pesten mi a helyzet? Általában egy, legföljebb kettő a Szabó Ervin könyvtári fiókok és könyvtálmások száma a IV. kerületben, azaz a népes lakosságú Újpesten, a X. kerületben, a XIX., a XX. és a XXI. kerületben. Három könyvtárral büszkélkedhet Angyalföld, a XIII. kerület, ott azonban legalább olyan kevésnek bizonyul a három könyvtár és a könyvtálmás, mint például Kispesten az egy könyvtár.

Könyvet az új lakótelepekre

A beiratkozott olvasók száma általában a fent említett kerületekben is 4–5000 között mozog s az 50–60 ezres könyvtálmányból átlag 200 000 könyvet kölcsönöznek egy-egy kerületben.

A könyvtárak helyzetét felmérve megállapíthatjuk, hogy a most meglévő 42 fiók-könyvtár helyszüke miatt tovább nem bővíthető. Alig növelhető egy-egy könyvtárnál az olvasók száma is. Mind többen és többen jelentkeznek olvasójegyért, könyvért. A könyvtárosok viszont technikailag nem bírják lebonyolítani a könyvkölcsönzést.

Új könyvtárakat kell nyitni, könyvtálmásokat létesíteni, növelni a mozgókönyvtárak számát, elsősorban a peremkerületekben, ahol a munkásság kulturális szomja mind hevesebb, a könyvtárakat szinte napról napra több és több ember látogatja.

A könyvtárfejlesztésnél a jövőben az az elv érvényesül, hogy ahol új lakótelepek épülnek, ott tervezzék meg mindjárt egy-egy lakóháztömbben a fiók-könyvtár helyét is.

Ahol a villamos se jár

A lakosság növekvő igényének kielégítésére hamarosan megindul a II. és XII. kerületben a bibliobusz, a korábban jól bevált mozgókönyvtárak, a könyvtári villamosok mintájára, korszerűbb formában. A bibliobusz azokba az utcákba is eljut, ahol nem jár villamos. Menetrendjét, vagyis a könyvtári napok és órák időpontját, továbbá a bibliobusz térképét az útvonalába iktatott utcákkal a könyvtári szakemberek már elkészítették.

A peremkerületek könyvtárfejlesztésére az a terv, hogy

mindenütt legalább egy állandó könyvtári fiók és egy könyvtári állomás nyíljon olyan arányban, ahogyan az építkezések üteme folyik. Mert ez egyben az odatelepülő lakosság kulturális igényének növekedését is jelenti.

Szabó József